

NOTBLADET

#1 2022

INNEHÅLL

- 3 Ordförande har ordet
- 5 Årsmöte
- 6 Maren Reck
- 8 Sofia Winiarski
- 11 Vänträff
- 12 Patrick Raab
- 15 Vänföreningsresa

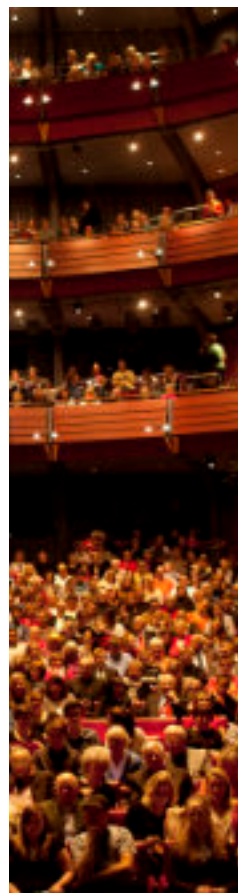
OMSLAGSFOTO:
Mikael Matteson

Den årliga medlemsavgiften betalas genom
MSOV:S BANKGIRO: 5731 – 0872

Var vänlig uppge: namn, adress samt e-post.

MEDELSAVGIFT: 200:–

Bäste medlem i MSOV!

Styrelsen för MSOV vill med dessa rader tacka dig för att du fortsatt som medlem under det gångna året trots de störningar i programutbudet som covidpandemin orsakat. Det är vi väldigt glada och tacksamma för.

Inför det nya året 2022 har vi länge levt med förhoppningen att vi skulle kunna komma igen med ett mera normalt utbud av aktiviteter men tyvärr ser den möjligheten ut att grusas av att coronan återkommit i den nya formen omicron. Något som tyvärr innebär att styrelsen även detta år måste komma med flera inställda arrangemang.

I vårt senaste *Notbladet* har vi inbjudit till både Öppen repetition och Vänträff under februari månad men inget av dessa arrangemang anser vi oss idag kunna genomföra. Vi har däremot inte gett upp hoppet om att kunna inbjuda till Vänträff under maj månad. Kanske också till en Öppen repetition. Styrelsen återkommer om detta så snart vi kan.

Vi är också säkert många som sett fram mot vår planerade och aviserade resa till Hamburg i juni. Inte heller den kan vi genomföra eftersom Elbphilharmonie inte kan ge oss besked om konsertbiljetterna förrän i slutet av april och Staatsoper vill få betalning för våra bokade operabiljetter senast den 4 april. Denna plan kan vi tyvärr inte få ihop.

Vi får ta nya tag inför hösten och hoppas på att då kunna genomföra vår efterlängtnade resa. Du får gärna anmäla ditt ev. intresse för resan redan nu.

FÖR STYRELSEN FÖR MSOV
Anna-Lena Bengmark

ANNA-LENA BENGMARK

PS.
Ibland händer det saker snabbt, som nu då de flesta restriktionerna med anledning av Covid 19 upphävts. Samtidigt som styrelsen med hjälp av vår resebyrå fått fram en, som vi tycker, mycket attraktiv musikresa till Göteborg i slutet av april. Du kan läsa om resan i detta Notbladet och du är mycket välkommen att anmäla dig! OBS att resan INTE ersätter den tidigare aviserade resan till Hamburg, som vi hoppas kunna genomföra i höst. DS.

FOTO: HÅKAN RÖJDER

LEDAMÖTER I MSOV
VERKSAMHETSÅRET 2021-22

Anna-Lena Bengmark, ORDFÖRANDE
annalena.bengmark@gmail.com

Bengt Tancred, VICE ORDFÖRANDE
bengt.tancred@telia.com

Olle Donat, KASSÖR
olle.donat@telia.com

Anita Ericsson, SEKRETERARE
anieri2016@gmail.com

Ann-Sofi Backman
a-s.backman@hotmail.com

Agneta Hansson
agneta.hansson.20@gmail.com

Mikael Matteson
mikael.matteson@mau.se

Kristina Mårtensson
kmartensson44@gmail.com

Ann-Christine Nilsson
annchristinenilsson1@gmail.com

Bengt Zandihn
bengt-zandihn@telia.com

STIPENDIEKOMMITTÉ:
Björn Lovén (sammankallande),
Anna-Lena Bengmark, Bengt Tancred
och Anita Ericsson

ANSVARIG UTGIVARE:
Mikael Matteson

REDAKTION:
Mikael Matteson
och Ann-Christine Nilsson

Urval av de senaste skivinspelningarna med Malmö SymfoniOrkester

Beethoven: The 9 symphonies (Trevino som dirigent), skivbolaget Ondine, utgivningsdag 2020-06-05.

Anna-Lena Laurin: Orchestral Works MSO framför verken Concerto in Memoriam (med Gustav Melander från MSO som trumpetsolist) och Autumn Fields (med cellisten Amalie Stalheim), utgivningsdag 2020-11-06.

Saint-Saens: Complete symphonies (Soustrot som dirigent), skivbolaget Naxos, utgivningsdag 2021-06-11.

De sista orkesterverken av **Rautavaara** (Trevino som dirigent, Simone Lamsma som violinsolist), ges ut under 2022 av skivbolaget Ondine.

ÅRSMÖTE OCH VÄNTRÄFF FÖR MSOV 18 OKTOBER 2021

Efter sedvanliga årsmötesförhandlingar avtackades två avgående styrelsemedlemmar, Bertil Melander, efter 22 år i styrelsen, och revisor Bo Olofsson. Därefter vidtog Vännernas första träff sedan pandemins början. En av stipendiaterna från 2019, Einar Öhman, valthornist, var tillsammans med vår pianist Olle Sjöberg, inbjudna musiker.

Einar är solohornist i MSO och valde att använda sitt stipendium för att åka till Sydney Symphony Orchestra och ytterligare bygga på sin professionalism. Han träffade där Ben Jacks, hornist i Sydney Symphony och återkommande gäst i Chicago och London Symphony Orchestras. För en musiker är det en kamp att hålla den klassiska musiken levande och det är värdefullt att öva tillsammans med kollegor och diskutera olika sätt att spela. En utförligare presentation av Einars erfarenheter från hans stipendieresa finns att läsa i Notbladet nummer 2, 2020.

Einar betonade att varje tidsperiod har sin egen tradition för valthornspel. Det är viktigt att ge rättvisa åt de olika stilarna. Einar och Olle inledde sitt musikaliska framträdande med ett stycke

originalmusik, ett Andante för horn och piano av Richard Strauss, skrivit för fadern, fö också hornist. Richard Bissill, engelsk musiker och kompositör, bidrog med ett modernt stycke, och det skandinaviska sättet att spela exemplifierades av Canto serioso av Carl Nielsen, skrivet för provspelsituationer.

Man kan vidare urskilja en fransk stil som i Villanelle av Paul Dukas och en böhmisk stil från 1700-talet som i Friedrich Kuhlaus Andante und polacka. Slutligen fick vi lyssna till en Romans för horn och klaver av Alexander Skrabin, ett exempel på det ryska spelsättet för valthorn.

En speciellt inbjuden gäst, Maria Frej, vd för Malmö Live, informerade därefter om kommande förändringar i MSO:s strävan att leva upp till sitt uppdrag, dvs att vara en viktig aktör i Malmö stads liv. Detta har delvis redan berörts i föregående Notblad. Den stora nyheten är att en trumpettävling i samarbete med Danmarks Radio i Köpenhamn kommer att arrangeras 2023. En ny chefsdirigent kommer också att rekryteras, ett uppdrag för den nya programchefen, Andreas Hanson.

Samkvämet som följde med smörrebröd och vin eller öl avslutade en trivsamt kväll.

av **Ann-Christine Nilsson**

Maren Reck spelar gärna fler solostycken

Maren Reck är stämledare för kontrabasisterna i MSO. Hon är amerikanska med tysk och walesisk bakgrund. Valet av instrument var inte hennes.

– Det var min pappa som bestämde det, berättar Maren. Jag var ett stort barn och instrumentet passade mig perfekt. Det var naturligt för mig att bli musiker, mina föräldrar spelade i en orkester i Iowa och mina syskon spelade också instrument. Vi gick också på konserter.

Pappan var instrumentbyggare och instrumentförsäljare.

– Jag har en kontrabas hemma som han har byggt, säger Maren.

Det blev musikstudier på University of Michigan och University of Southern California för Maren.

– När jag studerade i Los Angeles fick jag delta som musiker vid en filminspelning med Jane Fonda och Jennifer Lopez (*Monster-in-Law*), berättar hon.

Men det fanns annars inte så många speltillfällen i LA. Eftersom hennes kanadensiske man Jordan studerade vid världsberömda Rice

University i Houston blev det flytt till Texas. Maren har spelat med olika amerikanska orkestrar, bland annat Houston Symphony Orchestra.

Vid den tiden hade hon också tankar på att göra något helt annat. – Jag hade jobbat en del med vin och funderade på att bli sommelier.

MEN SÅ DÖK MÖJLIGHETEN UPP. Maren och Jordan provspelade båda för Malmö symfoniorkester och fick tjänster där samtidigt 2007. Maren blev stämledare 2016. Då fick hon genom en donation till Stiftelsen Malmö Symfoniorkester möjlighet att välja ett eget instrument.

– Jag provspelade först olika kontrabasar på en mäsas i USA, berättar Maren. Så fick jag möjligheten att prova en kontrabas som den italienska instrumentmakaren Enrico Marchetti byggt. Det är ett fantastiskt instrument med en varm, tydlig och speciell klang. Vid konserter spelar jag alltid på Marchettin från 1899.

Maren var solist i Giovanni Bottesinis Kontrabaskonsert nr 2 under MSO:s konserter 7 och 9 oktober 2021.

– Det är ovanligt med solo-

av **Mikael Matteson**

MAREN RECK

Foto: Mikael Matteson

konserter för kontrabas, det var ett modigt val av dåvarande programchefen Per Hedberg. Att spela kontrabas som solist är annorlunda, man spelar högre på instrumentet. Orkestern var så stöttande. Jag spelar gärna fler solostycken i framtiden.

Att vara med i kammarmusikaliska sammanhang är också en jättebra utmaning. Jag ska på turné med Verbier Chamber Orchestra nästa vecka.

Det finns modernare solokonserter för kontrabas. Men Maren valde Bottesini, som brukar kallas "kontrabasens Paganini".

Maren är den enda kvinnliga kontrabasisten i MSO.

– Det har definitivt funnits fördomar mot att kvinnor spelar kontrabas och mot kvinnor som musiker generellt, säger Maren. Men det har förändrats mycket. Jag tycker att MSO lyfter fram kvinnliga dirigenter, kompositörer och musiker på ett jättebra sätt.

HUR SER MAREN PÅ FRAMTIDEN?

– Jag måste hitta tid för att fortsätta utvecklas inom orkestern och hoppas att det går uppåt med orkesterns nivå. Genom provspelningar måste vi hitta nya duktiga musiker.

Maren tipsar slutligen om bra musik där kontrabasen är framträdande: Sjostakovitjs tionde symfoni (börjar med kontrabasen som skapar stämning), Mahlers första symfoni med kontrabassolo och Don Juan av Richard Strauss.

Det måste finnas kvinnliga förebilder som dirigenter

Den 18 november 2021 var jag på ett symposium med titeln "Women in Music – Towards Equality", anordnat av Malmö Live och Malmö universitet.

– Bakgrunden till kvinnoåret är att mycket fortfarande är ojämnt i musikbranschen i stort; kvinnor i branschen tjänar mindre, det är färre kvinnliga dirigenter och tonsättare och likaså har tjejer en svagare maktposition i branschen i stort, säger Karin Karlsson, programchef på Malmö Live. Vi vill genom att sätta samman ett musikprogram i många genrer och samarbeten sätta fokus på detta, och genom vårt kvinnotema hylla och stärka kvinnor i musikbranschen.

Förmiddagen avslutades med ett panelsamtal: Hur ser situationen ut för kvinnor inom musiken? Panelen bestod av

musikproducenten Anna Sjölund, musikkritikern Håkan Engström och dirigenten Sofia Winiarski.

Det konstaterades av den kvinnliga representationen i musikbranschen försämrats under de senaste åren trots att det finns stora inflytelserika kvinnliga artister som Taylor Swift och Madonna.

Sofia menade att det finns många aspekter att ta hänsyn till när det gäller kvinnor inom den klassiska musiken och kvinnliga dirigenter.

– Det handlar mycket om en tradition som bevarar en slags mytisk manlig "maestro-kultur" och som har gömt kvinnor bakåt i tiden, sade Sofia. Konservatorier arbetar bokstavligen för att "konservera" den klassiska musiken, vilket naturligtvis får konsekvenser för kulturen i stort. Unga musiker befinner sig ofta i små "stuprör" utan kontakt ➔

SOFIA WINIARSKI

Foto: Gustaf Elias

med andra, om du t. ex. spelar ett ovanligt instrument och vill diskutera med någon eller ha hjälp finns det inte så många att gå till – och att sticka ut näsan kan innebära en risk för framtida jobb-möjligheter. Detta gör att utsatt-heten är stor eftersom makt-förhållandena är så asymmetriska.

Kunskapsöverföringen av specialistkunskap är ju central inom den klassiska musiken, så det gäller att försöka hitta sätt att öppna upp och bryta gamla mönster samtidigt som man bibehåller fokus på att hålla högsta möjliga konstnärliga nivå; två saker som absolut inte är ömsesidigt uteslutande.

Sofia ansåg att mycket har hänt de senaste åren och allt fler kvinnor får chansen att stå på pulsten, men att det finns fortfarande kvar att göra.

– Att det är så hög konkurrens om platserna, och höga trösklar till yrkeslivet, gör att många svenska dirigenter (kvinnlige såväl som manlige) aldrig får chansen att utvecklas professionellt trots gedigen kompetens och spetsutbildning, sade hon. Attityder förändras i takt med att vi vänjer oss vid nya fenomen. Symfoni-orkestrarna har exempelvis blivit mer jämställda genom att man har provspelningar bakom en skärm – idag höjer ingen på ögonbrynen över en jämställd orkester. Detsamma gäller förhoppningsvis även dirigenter,

manlige såväl som kvinnlige. Pandemin har gett institutionerna en möjlighet att börja förändra, men det kommer att ta tid att förändra en konservativ struktur.

Håkan framhöll att symfoni-orkestrarna i Malmö och Helsingborg har haft fler kvinnlige dirigenter de senaste åren, men att ingen av dem varit svensk. Enligt säsongsprogrammet för Malmö symfoniorkester 2021–22 har sex av konserterna kvinnlige dirigenter (16 %), medan trettio två av konserterna har manlige dirigenter. Malmö symfoniorkesterns 1:e konsertmästare är kvinna, av orkesterns musiker är 32 kvinnor och 42 män (baserat på de musiker som tas upp i säsongsprogrammet).

Hur ska man då kunna få till en förändring?

– Det måste finnas kvinnlige förebilder, menade Sofia. Att mentorskap inkluderas i utbildningen är viktigt. Man kan låta sig inspireras av hur man gör inom näringslivet med trainees och mentorer. Och det gäller att våga ta kontakter, kanske oväntade sådana, som kan leda en vidare i karriären.

Sofia är nyutbildad svensk dirigent. I år kommer hon att dirigera ett antal svenska orkestrar.

Förhoppningsvis får vi snart se henne och andra svenska kvinnlige dirigenter leda Malmö symfoniorkester.

VÄNTRÄFF 6 DECEMBER

Vänträffen 6 december blev en uppskattad tillställning. För kvällens musikunderhållning stod Patrick Raab, slagverkare i MSO, och Olle Sjöberg, pianist. Patrick är MSOV:s stipendiat 2019.

Patrick presenterade avspänt och humoristiskt sin musikaliska utveckling och den fortbildning stipendiet gav möjlighet till. Detta porträtteras mer ingående i intervjun på nästa uppslag.

En stor inspirationskälla för Patrick är Wieland Weltzel, solotimpanist i Berliner Philharmoniker. De pukkurser Weltzel leder i Friedrichswalde har Patrick återvänt till på egen bekostnad efter stipendieresan, just för det holistiska upplägget där kropp och själ ges möjlighet att samverka och utvecklas. De deltagande musikerna gör allt tillsammans och övar tillsammans. Matlagning, yoga och bastubad blir avkoppling.

MAN GÅR GRUNDLIGT TILLVÄGA. Till exempel kan en uppgift på kursen vara att tillverka sina egna klubbor. Man tar en blompinne, den värms och sträcks rak, därpå

sandpappas den. Till kärnan kan man ta en vinkork som formas och tyg i flera lager, t ex ull, sys som en rund bricka och träs över. Kompositörer skriver i allmänhet inget om vilka klubbor som ska användas men ibland kan det stå träklubbor i partituret. Professionella slagverkare köper förstås färdiga klubbor.

WELTZELS KURSER LEDER till ökad musikalisk professionalism och Patrick illustrerade pukans användning i orkestern med några olika exempel. Wagner använder den i Brynhildes förvandling ur Valkyrian. Bela Bartok ger den en framträdande plats i sin konsert för orkester, likaså Richard Strauss i stora valsen ur *Rosenkavaljeren*. Men pukans användning är inte bara ett rytminstrument. Den kan också bära melodin som i *Richard's piece* av Riccardo Caruso, ett jazzinfluerat stycke.

PATRICKS PRESENTATION OCH illustration av pukans betydelse väckte åhörarnas intresse. Det är sällan man så renodlat får höra den användas. En hel del frågor ställdes och samtalen och frågorna till Patrick fortsatte under det följande samkvämet där ostsmörrebröd och vin avslutade kvällen.

av **Ann-Christine Nilsson**

PATRICK RAAB

Foto: Mikael Matteson

MSOV-STIPENDIAT 2019

Patrick Raab

Från grytor och kastruller till alternerande stämledare för pukor och slagverk i MSO – så ser Patrick Raabs musikaliska karriär ut hittills.

Om någon fått musikens rytm med sig sedan barnsben är det Patrick Raab.

Pappa var pianist hos Eva Rydberg och övade hemma hela dagarna. Från ettårsåldern hjälpte Patrick till på grytor och kastruller och fick också följa med på pappas konserter. Roger Berg spelade också i Eva Rydbergs orkester och det hände att Patrick somnade under trumpallen. Utvecklingen har gått över Bjuvs och Helsingborgs kommunala musikskolor, deltagande i två ungdoms- orkestrar, eget rock- och coverband, två års studier på Sundsgårdens Folkhögskola i Helsingborg och slutligen Musikhögskolan i Malmö för Lennart Gruvstedt. Denne är en lyhörd och inspirerande pedagog som haft stor betydelse för sina studenters musikaliska utveckling, dvs ”han

av **Ann-Christine Nilsson**

har fått verktygslådan att fungera hos sina elever”.

När kom du till MSO? Du är också medlem i två andra ensembler?

– 2018, efter sjutton år som slagverkare i det Kongelige Kapell i Köpenhamn. Det är viktigt för en musiker att hela tiden utvecklas och hitta nya inspirationskällor. Sedan 2008 är jag också pukist i barockorkestern Concerto Copenhagen och sedan 1996 ena delen av marimbaduoen Malleus Incus.

Andra delen av Malleus Incus är Johan Bridger. Tillsammans vann de första pris i The International Marimba Duo Competition 2004. Just detta samarbete har fått mycket uppmärksamhet och beröm, också internationellt, bl a pga nyskapande transkriberingar till marimba av äldre kompositörers verk och framföranden av Bachs Goldbergvariationer. Malleus Incus arbetar på projektbasis och ger konserter över hela världen. Carl-Håkan Larsén kallar de två ”fenomenala artister,/.../ med stor musikalisk insikt, koncentration och hängivenhet” i en recension i Sydsvenskan 121110. ➡

Du är enligt kontraktet anställd i MSO som "pukist med plikt till slagverk". Vad innebär det?

– Det betyder att jag spelar alla slags slagverks- och mallet-instrument men pukan är mitt huvudinstrument.

I orkestern är den fundamentet för klang, intonation och timing. Pukan hjälper till med att förstärka känslor och musikalisk riktning. Inför varje konsert förbereder Patrick sig vad gäller teknik, tonbildning och artikulation genom att lyssna på olika inspelningar. Han letar efter den osynliga informationen med fraseringar och betoningar. Richard Strauss kompositioner med sin komplexitet tilltalar Patrick, speciellt *Die Frau Ohne Schatten* och *Alpsymfonin*. Ren skönhet upplever han i de sista tio minuterna av Mahlers andra symfoni.

– När den spelas lägger jag mig ner på golvet och bara låter musiken uppfylla mig.

Du gjorde din stipendieresa till Tyskland 2019 men du har återvänt på egen bekostnad till Wieland Welzels pukkurser ytterligare ett par gånger. Hur kan det komma sig?

– Jag betraktar Wieland Welzel som min mentor. Han är solotimpanist i Berliner Philharmoniker.

I Friedrichswalde, en by i Mecklenburg, har kursdeltagarna ett helt hus beläget vid en sjö till

sitt förfogande. Veckokursen har ett holistiskt upplägg, där alla gör allt tillsammans, från yoga morgon och kväll, till bastubad och matlagning och, förstås, under den mesta tiden, musikalisk övning, där alla lyssnar på alla och ges möjlighet att utvecklas.

Hur kommer dina erfarenheter från Friedrichswalde MSO tillgodo?

Patrick vill omsätta i praktiken i MSO allt han lärt sig, och nämner Wieland Welzels karisma, harmonin och avslappningen i den naturnära miljön och den musikaliska förkovran det ges tillfälle till, allt nödvändigt för ett högklassiskt konsertframförande. På Patricks önskelista står att få spela Tobias Broströms *Theatron* med hela sin professionalism.

Framtiden ser lovande ut med ständiga externa uppdrag i andra orkestrar. Patricks driv och ambition gör att han provspelar för uppdrag i Europas bästa orkestrar. Håll ögon och öron öppna!

"När Mahlers andra symfoni spelas lägger jag mig ner på golvet och bara låter musiken uppfylla mig."

VÄNFÖRENINGSPRESA

Göteborgs Symfoniorkester och Göteborgsoperan 28–30 april 2022

MSO-Vännerna beger sig på turné till Göteborg. Vi besöker såväl Göteborgs Symfoniorkester som Göteborgsoperan. Det blir fina program och trevlig samvaro. Vi bor centralt, på Hotel Park Aveny, Kungssportens, alldeles vid Konserthuset.

TORSDAG 28 APRIL

11.00 Avresa med buss från parkeringsplatsen bakom Malmö Opera. Efter ca två timmar gör vi uppehåll för lunch eller kaffe i Varberg. Du väljer själv efter dina önskemål. Ca kl. 15.00 är vi framme i Göteborg, då vi också får checka in på hotellet. 18.00 kör bussen oss till Operan, där vi ser Verdis opera *Rigoletto* på parkettplats. Föreställningen börjar kl. 19.00. Efter föreställningen, som pågår under två timmar och 30 minuter inkl. paus, blir vi hämtade med buss.

FREDAG 29 APRIL

Frukost på hotellet från kl. 06.30. 10.00 - 12.00 guidad sightseeing med buss i staden. 18.00 börjar kvällens konsert "Hannigan & Storgårds" Let's share. Kl 17.00 välkomnas, de som så önskar, till konsert-

introduktion i Stora salen.

Barbara Hannigan är dirigent före paus då John Storgårds är soloviolinist. Efter paus dirigerar John Storgårds då Barbara Hannigan är sångsolist. Under konserten får vi lyssna på musik av Beethoven, Haydn och Dutilleux före paus och därefter av Dean och Sibelius.

LÖRDAG 30 APRIL

Frukost från kl. 07.30. 11.00 Avresa från Göteborg Ankomst Malmö ca kl. 15.00

PRIS: 3 550 kr vid minst 40 personer. Inkluderande; helturistbuss, två övernattningar inkl. frukost, del i dubbelrum, biljetter till opera och konsert samt guidad tur i Göteborg.

ENKELRUMSTILLÄGG: 1 100 kr

Reservation för pris- och programändringar som resebyrå; ReseExperten, inte kan påverka.

Anmälan till Anna-Lena Bengmark, annalena.bengmark@gmail.com alt tel/sms 0709-655 430 När du fått positivt svar på din anmälan betalas resan till ReseExpertens bankgiro 943-2105.

